

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 11.

Indult Bétsből, Pénteken, Augustus' 7-dikén, 1829.

Hadi Tudósítások.

A' Sz. Pétervári Újság Jul. 21-dikén költ darabja hosszasan előadja Szilisztria vára megvételének historiáját, mellyből kitetszik, hogy a' várheliének tellyességgel semmi reménységek nem léven már a' várnak megtarthatása felől, 's azt is látvan, hogy az ostromló seregek minden órán béronthatnak, és annak örízetét 's lakosait kardra hányják; felette megrémültek, és estveli 10 óra-
kor kényszerítették az öreg 70 esztendő Sert-Mahmud Basát, hogy mint fogoly az Orosz táborba kimenjen, és a' vár feladása felől kezességül szolgáljon. A' vár feladásának feltételei a' következők.

1. A' Szilisztriában lévő örízet hadi fogságra adja magát, fegyverével, butoraival, ágyúival és hajóival, egy szóval mindennel együtt, a' mi a' Kormány-
szék tulajdona: személyes vagyonaiknak azomban birtokában hagyatnak.

2. A' muhamedanus lakosok familiáikkal és vagyonaikkal elmehetnek, a' hova akarnak, de minden fegyver nélkül.

3. A' kik közülök Orosz Országba költöznek, vagy Szilistriában maradnak, azok eránt minden lehető ségedelemmel lesznek az Oroszok.

4. A' kik Rustsukba szándékoznának menni vizen, számokra bárkák rendeltetnek, a' szárazon menőknek pedig szekerek.

5. A' betegeknek és sebes foglyoknak, kik Oroszországba küldetnek bárkák és szekerek rendeltetnek.

6. A' lakosoknak megengedtetik, hogy a' vár mellett két hélig vásárt tartsanak, mellyen adhassanak, de tsak olyanoknak és olyanoktól, kik nem tartoznak Orosz országgal ellenségeskedésben lévő Nemzetekhez."

Orosz Ország.

University Library Cluj

Az Odeszszai Zsurnál Jul. 18-dikéről, ezt írja a' pestises ragadó nyavalyáknak miben léte felől. Odeszszában az ispotály állapotja napról napra megnyugtatóbb. Az elfoglalt török kikötőhelyekből is jobb jobb tudósítások jönnek, mint-hogy a' pestises ragadó nyavalyáknak elnyomására a' legfoganatosabb eszközök vétettek elő; a' honnan Bulgariában is szemlátomást kevesedik a' betegek száma. A' Dnieszter mentében állított pestites veszteglő házak szoros örízet alatt vagnak. Chersonba egy hajó két pestises embert vitt, a' kik ott meghaltak; de azolla semmi efféle betegség nem adta elő magát, minthogy kemény rendelések tétettek a' pestis elnyomására.

Bessarábiában Vaduluj-Iszaki nevű falu a' Pruth bal partján, és két gyarmat körül kerítették, és a' legszorosabb örízet alatt vagnak.

A' Sz. Pétervári Újság írja, hogy midőn az Orosz Tsászár Ő Felsege Berlinből vissza utazott a' főváros felé útjában Bobruisk várát is megnezte, hol egy külön választott helyen 2000 török foglyok tanyáznak. A' Tsászár megnevezén a' foglyokat közzülök 21 tisztnek és 300 köz embernek szabadságot adott, hogy hazájokba vissza térhessenek, minthogy öregek és odahaza számos familiáik vagynak.

Az Orosz Tsászár Ő Felsege Pahlen és Roth Generalisoknak, igen kegyelmes levél mellett, a' Sz. Vladimír Rend első rangú jelét küldötte meg; Rüdiger Gen. Lieutenantot pedig a' Névsky Sándor Rendje jelével ajándékozta meg. A' hozzájuk intézett levelekben, katonai jeles tetteik és az által szerzett érdemeik szépen előadatnak.

Kiev-ből Jul. 7-dikén költ napi-parantsolata által az Orosz Tsászár 16 Gen. Májorokat nevezett Gener. Lieutenantokká és 7 Oberstereket Gen. Májorokká.

Moldva és Oláhország.

Az Oláh Kurír ezen tikkely alatt: „A' nyavalyák állapotja Oláhországban“ ezeket közli: Bukarestben, Junius 13-dikától Jul. 8-dikáig ragadó nyavalyás házak voltak 441; Jul. 8-tól 15-ikig 80; — Jun. 20-tól Jul. 5-ig meghaltak 172-en; betegen feküdtek 340-en. A' Budesti ispotályban, Jun. 1-ső n. 5-ig Jul-ig, meghaltak 506-an; betegek, 386-an: gyanús nyavalyában vannak 1574-en. Jun. 15-től Jul. 5-ig meggyógyultak 21-en; a' Doktorok közzül meghaltak 7-en, és 7 ispotálybeli szolgál.

Plojestiben, Jun. 9-től Jul. 5-ig, megholt 119, beteg 77, gyanús beteg 235, ragadó nyavalyás házak 78.

Buseu-ban; hol a' lakosok száma

2912; Jun. 2-től Jul. 1-ig megholtak 224, betegek 247, gyanús beteg 256 meggyógyult 3.

Foksánban, meghaltak mindössze 2500.

Brailában 250 ház közzül csak 7 maradt egy hónap alatt az elragadó nyavalyától menten.

Slobosia-ban, Két Ispotályban, beteg 345, hat hét alatt megholt 291; 12 Doktor, és 24 ispotálybeli szolgál.

Urzilsets-ben 61 megholt, 45 beteg. A' lakosok belőle széllyel futottak, csak a' Kommandáns és Drabantjai maradtak ott.

Galatz-ban, 4 hét alatt megholt 58, beteg 25.

A' Vajdaságnak Ilvoful nevű kerületében 67 faluban uralkodik a' dögihal; egy más részében 85 faluban, esígy mindössze 150 helységben.

Nagy Britannia.

London Jul. 25-kén. Clarence Hertzeg elhagyta a' Fő várost, és kiment a' Bushy-Párki jószágába. — A' Frantzia Követ Hg Polignac fiával együtt elutazott Parisba. — Generalis Campbell, a' ki a' Birmánokkal való háborúban a' Seregnek fővezére volt Kelet Indiában; haza érkezett.

Az Orosz Követ Hertzeg Lieven, és Gróf Matuschevicz (a' kikésőbbben Parisba ment, 's most onnan haza felé Sz. Pétervárába útban van) a' minap egy utazást akartak tenni Irlandiába incognito — de kevésbe mult, hogy az incognitoval meg nem járták. Ugyan is, mindketten Anglus neveket vettek fel, (a' Hertzeg Adams, a' Gróf Neville nevet) hogy az utat annyival könnyebben megejthessék titokban. De minthogy a' beszédközben a' szó külföldiesen hangzott a' szájokban, már a' hajóban, melly

öket Irlandiába vitte, gyanú támadt erántok. Midőn pedig kiszállának, a' vámos Tisztek, reájok figyelmetesekké tettettvén, még kevésbbé akarák elhinni, hogy ők Anglusok volnának; hanem Passust kértek tőlök, 's kérdőre vonták őket — a' mi a' két Diplomatikust annyival nagyobb zavarodásba hozta, mivel erre elkészülve nem valának. A' vámos Tiszt azt mondta, hogy ők nem lehetnek Adams és Neville, mert nyilván külföldiek. Eleinte azzal állottak elő, az Orosz Diplomatikuskok, hogy ők sok ideig Quebekben laktak, 's ott a' Frantziák között anyanyelveket elfelejtették; de ezzel a' mentéssel nem elégedtek meg a' vám tisztjei. Utoljára is meg kellett vallaniok, hogy ők külföldiek, 's magokat az Orosz Követségből valóknak adták ki. Ekkor rá esmertek sikan a' Hertzeg személyére, 's az — Incognitonak vége lett.

Lord King kiadta a' híres Lockenak életét, és levelezését. A' Locke írásai t. i. és Könyvtárjának fele része, halála után, Lord Kingnek az akkori Lord Cancellariusnak jutottak kezébe. Az itt lévő papírosok között, sok leveleken kívül, egy napikönyve is vagyon a' Philosophusnak, mellyből a' Kiadó sok szépet vett. A' levelek között vagyon egynehány a' mit Newton írt Lockéhez.

A' Courier azt írja, hogy a' Vice Király parantsolatjának kihirdetése óta, Irlandiában semmi kellemetlen történetek nem estek. De más újságlevelek, privat-tudósítások után, mást beszélnek. Így nevezetesen Clarból azt írják, hogy egy 2000 emberből álló tsoport Miltovnba ment, a' hol éppen Ülése volt a' Törvényszéknek, és a' Törvényszéket hajduival együtt lökergette a' városból.

Egy hajó (a' „Liverpooli Gró-

foik“ nevű) Jul. 20-kán érkezett Plymouthba Terceirából, a' honnan az előtt hatodnappal indult. Ez a' hajó fegyvert és puskaport vitt a' Szigetbe, és olyan szerentsés volt, hogy a' D. Miguel hajói sem oda mentében, sem előltében meg nem látták.

A' Morning-Journal és a' Standard igen sokat beszéltek a' napokban a' Minister-változásról, Angliának rossz állapotjáról, és az azon való segíthetésnek módjairól. A' Times és a' Courier igen megvetőleg ítélnék ezen Újságleveleknek böltselkedéseiről. A' Courier nevezetesen, hogy őket kitsúfolja, ez alatt a' feljúlírás alatt: „Fontos tudósítás“ egy tzikkelyt (úgy nevezett Udvari-tzikkelyt) ad, mellyben jelentí, hogy az Éjszak-Amérikai Elölülő Generális Jackson egy Levegői hajón a' tengeren keresztül megérkezett és a' Hertzeg Vellington Háza előtt leszállott. Az Elölülő úgy mondja tovább a' Courier) elbeszéli a' Hertzegnek, hogy ő a' Morning-Journalból, mellyet mostanában egy külön Expressus által hozattatott, ijjedve látja, hogy Anglia, a' nagy Anglia minden Constitutiostól, és Kerékedésetől együtt végképpen odavan. Ő azért olyan tzéllal jött, hogy ajánlást tégyen, Angliának egy Éjszak-Amérikai Gyarmattá való átalváltoztatására; a' minek legközelebből mindjárt meglenne az a' haszna, hogy Anglia az által az Amérikai Tariffától (melly szerint t. i. az Anglus hajók most a' Vámpénzt fizetik) egyszerre megmenekednek. Az Egyes. Státusoknak minden szabadságai bövségesen kiáraszlatnak Nagy Britanniára, és a' Nemzeti adósság egyetlen kereszt-vonással eltöröltetik. A' Hertzeg igen szépen megköszönte az Elölülőnek barátságos látogatását, és galánt ajánlását. „Az igaz, így szöllött tovább a' Hertzeg, hogy minékutánna a' Mor-

ning-Journál és a' társa bizonyosokká tesznek bennünket, hogy az Ország oda van, azt többé tagadni nem lehet: de azért a' Vitéz Elölülőnek, ha planumát ki akarja vinni, elébb az Egy. Statuok Hadi erejét 5,000-ról 5000,000 emberre, és a' 12 Lineahajók számát 1200-ra kell emelni — és: akkor majd el várja (t. i. a' Hertzeg) a' Tower nál's tisztességes fogadásáról gondoskodik.“ — Ekképpen elvégezödvén a' Conferentzia, megköszönte az Elölülő a' frissítöt, mellyel a' Hertzegnél megkínáltatott, és mi-nekelötte az Oceanuson keresztül haza indulna, jónak látta a' Morning-Journal Kiadóját, a' kinél a' Standard barátja is nála volt, hirtelenében meglátogatni. Mi lett itt a' végezés, még nem tudatik; tsak ennyit lehet hallani, hogy egyszerre sok Pairekhez posta ment, kik is meghívattattak, hogy még egyszer készítsenek egy olyan Esedezőlevelet a' 110,000 Londoni „Ház Birtokosok“ nevében, mint a' millyen a' közelebbi Parlament Ülésben előfordult, és a' Britanniai népnek javáról annyira szívesen aggodó Vitéz Generálisnak Jaksonnak felséges planumát segítsék.

Frantzia Ország.

Páris Jul. 24-dikén. A' Király, a' ki rendesen minden esztendőben egy utazást tészén az Országban, az idén nem fog utazni. Ó Fge helyett, a' Dauphin (Korona Hertzeg) fog Cherbougarba egy utat tenni. De a' Kir. Hertzeg előre kinyilatkoztatta, hogy a' melly városokon keresztül megyen, azok semmi terhes költségeket az Ó fogadására ne tegyenek. Ó Hertzegsége Aug. elején fog útra indulni, és Aug. 29-ikén ismét St. Cloudban lenni.

Páris Jul. 27-kén. A' Marseilleből és Toulonból ma jött tudósítások;

többé kételkedni senkit sem hagynak a' felöl, hogy la Bretonniere Úr Agirnak bombardirozására küldtetetik. — Jul. 7-dikén egy Hollandiai Korvét ment vala Algirba azzal a' parantsolattal, hogy a' Nemzethéli Consult végye fel; a' többi Consulok is kimennek a' városból, félvén a' bombardirozástól. A' Dey azonban nem akarja magát megadni. Azt mondják, vagyon egy gyenge pont Algír nál, a' honnan a' várost lehetséges lövöldözni; de ezen vélekedésnek kevés oltalmazója van. A' Dey úgy látszik, a' sántzokon lévő 1200 ágyúiban bízik... Az Algíriak azt mondják: „mikor az Anglusok a' Kikötöt rekesztve tartották, akkor lehetetlen volt egy hajónak is kifutni a' Kikötöböl, de a' Frantzia rekesztő hajók nagyon távol állanak.“ — A' Szárdiniai és Nápolyi Consulok már egynehány ízben szinte azon a' ponton állottak, hogy a' pert (Frantzia Ország és a' Dey között) szép szerént el igazítsák, de az Anglus Consul mindég lebeszélte a' Deyt, 's azt tanátsolta neki, hogy ne adja meg magát. Egyébaránt ez, tsak pusztá hír.

A' Spanyol Követ Gróf Ofalia, a' ki a' minap engedelemmel haza ment, ismét vissza jött, 's Jul. 25-kén Párisba megérkezett.

Duviella Úr, a' Propagateur nevű Újságnak Szerkeztetője Bourdeauxban, a' Szőlőműveseknek inségéről írott tzikkelyért négy héti árestomra, és 600 Fr. bírságra ítéltetett. —

Gróf Mallarme, a' ki a' Párisi Postahivatalnál tisztségben lévén, 8 penez levelet elsikkasztott, a' Seinei Táblaszéktől reája kimondott ítélet ellen appellált. De a' főbb Törvényszék visszavetette apellatióját.

Az Album nevű Párisi Újságban, mellynek Szerkeztetője Magallan Úr két tsúfolódó tzikkelyeknek felvételéért

most nem régiben megfenyítetett, ismét egy botránkoztató zikkely jelent meg ezen feljül írás alatt: „Le mouton enragé“ mellynek Írója Fontan Úr, a' Király személyének megsértéséért, 5 esztendei fogságra, 10,000 Frank birságra, és bizonyos polgári jussoknak 5 esztendei elvesztésére büntetett. M a g a l l o n Úr a' Szerkeztető, nem tudván egészen a' vádas zikkelynek foglatát, csak 500 Frankra íteltetett.

A u c h b a n egy 24 esztendős leányt, Trenque Frantziskát, a' törvényszék halálra ítelt. Ez a' leány hidegen elgondolt gonoszsággal megakartá ölni egész familiáját, hogy a' jószág egyedül őreá jusson. Megmérgecsített ételek, italok és kengetések által Atyját, Anyját, és 2 férfi testvéreit kínos szenvedésekkel kivégezte, és két leány testvéreit terhcs betegségbe ojtette. A m a 4 áldozatai ezen szörnyetegnek, hirtelen holtak meg egymásután Márt. 11-kétől 15-káig; ő maga volt ápolgatójok a' beteg ágyban, és fájdalmas kínjaiknak enyhítésére újabb és újabb mérget itatott vélek. A' Gyilkos leány szemérmcs tcsendes magaviseletű, és lány beszédű — mint alya gyilkos a' közönséges piacon fog kivégeztetni.

H a v r e Jul. 20-dikán. Tegnap jött meg a' Héros Hajó, Kapitány Hauteilly alatt, minckutánna a' földet megkerülte. Ez a' hajó ez előtt 4 edfél esztendővel indult ki innen Havreból, és olyan szerentsésen tért vissza, hogy hosszú és bajos útjában még csak egy embert sem vesztett el; a' hajónak derekas állapotjából hamar azt gondolhatná az ember, hogy csak valami közel Rikötöböl jött és nem a' meszsze tengerkről.

T o u l o n Jul. 20-dikán. Kapitány Lainé, a' kire Admirális Rigny midőn haza jött, bizta a' Kommandót, Jun. 17-dikén elment Navarinból Smyrná-

ba, hogy a' Hajós-Vezérséget által végye. A' nevezett napon csak 4 Frantzia hajók állottak Navarinnál, az Admiral-Hajó Smyrnában van, a' Scipio Línehajó Patrasban, a' többiek részserént a' Követet késérték Konstantinápolyba, részserént az Archipelagus Rikötöiben vannak elszéledve. —

Oberster Heidegger a' Görög szolgálatot elhagyja, és helyébe egy Frantzia Tiszt (Oberster Mangin) fog lépni, a' kire a' Görög katonaságnak Organisatioja vagyön bizva. Gener. Curch helyébe a' ki Rumeliába megyen, Generalis Dentzel fog állani.

B u r k u s O r s z á g.

Ó Fgc az Orosz Tsászárné Jul. 18-kán estve Königsbergbe elérkezett, és másnap reggel, testvérjétől a' Koróna Hertzegtől késértetve, útját Sz. Pétervárába folytatta. —

N é m e t O r s z á g.

Münkhen Jul. 26-dikán. Marquis Barbacenáól egy Kurír jött azzal a' tudósítással, hogy a' Marquis a' f. H. 30-ikán itt lesz. Az esketés Aug. 3-dikára vagyön határozva. Első Udvari Dámája a' lejendő Tsászárnénak Sturmfelder Báro Kis Aszszony fog lenni, Mannheimből. A' Tsászári Jegyes igen gazdagon házasítatik ki, és a' sok drága meny-aszszonyi jószágok sok ládákban küldtetnek Ostendebe, a' hol az ifjú Tsászárné felvételére, egy egészen újonnan épült Brasiliai Fregat készen áll. Az ifjú Leuchtenberg Hertzeg August, meny-aszszony testvérjét Rio-ba el fogja kísérsni.

Münkhen, Jul. 29-dikén. A' Brasiliai Ts. Követ Marquis Barbacena ma dél előtt megérkezett. A' Marquis Jun. 24-kén indult el Párisból.

München Aug. 2-dikán. A' Brazíliai Ts. Követnek Marquis Barbacena nak Jul. 28 kán délután volt első audientiája Ő Kir. Magasságánál Leuchtenberg Hertzegnénél. Több más jeles ajándékok között, mellyeket a' Követ Úr a' Hertzeg Kis Aszszonynak hozott, volt egy Portraitja a' Tsászárnak D. Pedronak, melly 15 ritka nagyságú drága briliántokba volt foglalva. — Jul. 29-dikén dél előtt meglátogatta Amália Hertzeg Kis Aszszony, egyedül egy Dámától kísértetve, az Udvari templomban a' Fejedelmi Kriptát. Tovább egy fertály óránál sírva térdepelt a' Hg Kis Aszszony. felejtethetlen Atyja sírjánál. — Az öszve Esketése Leuchtenbergi Hertzeg Kis Aszszonynak, Ő Fgével a' Brasiliai Tsászárral, Procuratio által, ma Aug. 2-dikán megesett. A' Tsászárnak D. Pedronak képét Károly Hertzeg viselte.

Az indulás Aug. 4-dikén reggeli 5 órákor lesz.

Spanyolország.

Egy Frantzia hajó (az Aclair), melly Manillából jött azt a' tudósítást hozta, hogy ott a' Constitutio mellett a' nép buzogni kezd, és minden útszaszeglerekre Constitutionalis Nyilatkoztatások ragattatnak. Sokan a' kik „Éljen a' Constitutio!” kiáltással nyilván kiállottak a' piatzokon, elfogattattak. Azt mondják, hogy ennek a' lázzadásnak szerzője Oberster Latapie, a' ki a' napokban Manillából Cadixba menvén, ott mindjárt megfogattatott, és a' Kanariai Szigetekbe vitétt.

Amerika.

Bogota April. 26-kán. A' Columbiai Minister D. Espinar April. 18-

kán egy Nótát (Diplomatikai levelet) küldött a' Péruai Külső Ministerhez, mellyben azt kéri, hogy Péru nyilatkoztassa ki, megakarja-e tartani az Yronban kötött Elő-békességet, vagy a' háborút folytatni kívánja? Columbia a' békességet sziveszerént óhajtja, de a' háború szerentse-kotzkájától sem fél, annyival inkább, mivel az igazság vezérli fegyvereit. (Az Yroni Előbékességnek a' volt a' fő pontja, hogy a' Peruiak, kik a' háború elején Columbiának déli részébe héütöttek és Quajaquilt elfoglalták, az elfoglalt helyekről takarodjanak haza. De a' Peruiak nem akarnak menni. Úgy látszik; hogy a' háborúban nem egyéb a' tzeljok, hanem hogy Quajaquilt és némelly déli megyéit Columbiának elfoglalhassák). A' Péruai Minister még nem felelt. Félő hogy a' háború tüze újra kigyúlad.

Mexikóban; a' mint a' New-Yorki Újságlevelek beszélnek Jun. 10-kéről, újabb háborúságok támadtak, mellyeknek oka vagy palástja az Ex-Elölülő Pedraza. — De a' Courrier Francais állítása szerént, Pedraza minden politikai visszálkodásoktól el akarja magát vonni, és rövid idő alatt Párisba — a' hová annál fogva várattatik is — fogja állandó lakását venni.

Elegyes tudósítások.

A' Literary-Gazette (Angliai tudományos Újság) Jul. 18-káról, a' következő zikkelyt adja: „A' mult Kedden alkalmatosságunk volt Chabert Úrnak rendkívül való tehetségeit látni és rólok meggyőződni. Chabert Úr olyan ember, a' ki a' mérgek erejének, és mind külső mind belső ártalmoknak ellent áll. — A' már régi dolog, hogy a' tüzet ki tudja állani, melly tsudálatos tehetségét azzal bizonyította meg, hogy darab ideig

bérekasztette magát egy annyira bésűjött kementzébe, hogy annak lévségét semmi más élő állat ki nem állhatta volna. — Most közelebb egy 15 Személyekből álló társaság előtt mutatá próbatételeit, mellynek tagjai között tudományos pallérozódású férfiak is, név szerént Dr Gordon Smith, és Seb Orvos Bury voltak jelen. Itt, minekutánna az Állati mérég ellen való praeservatíváját bévette, az elbámult társaságnak szemeláttára, 40 grán Phosphort lenyelt. A Phosphorust egy a jelenlévők közzül tette Chabert Urnak a nyelvére, a ki azt minden kétségen kívül a gyomrába lenyelte. Ennyi mennyiségű Phosphor, ítéletünk szerént, az egész ott lévő társaságnak megölésére elégséges lett volna*). A második Probatétele abban állott, hogy két kalán forró Olajat (350° , és így 210° -el feljebb a forró víz hélijénél) szűrtsölve megivott, még pedig, a mennyire látszott, minden erőltetés nélkül, ámbár a Kanál több minutumolig is azután olyan meleg volt, hogy senki kezébe nem foghatta. Utoljára Arzeniket égelett, és fejét egyenesen a

felfelé emelkedő mérég-párára lartotta, (de már ezt nem vette bé, mint a Phosphort) melly a szobának egy részében elterjedvén, sokkal erősebb volt, mint sem más valaki a társaságból azt büntetlen beszívhatta volna. Mindezeknekutánna — (mi örültünk rajta, hogy szerentsékre semmi Öngyilkosságnak tanúi nem lettünk) Chabert Ur ebédet evett, éppen olyan jó ízűn mintha appetitus tsinálásra mondolás pogátsát evett volna. Ő azt mondja, hogy neki háromféle Antidotuma van, egyik a Plánta, másik az Állati, harmadik az Értzi mérgek ellen.

B e t s.

Ő Ts. K. Felsege méltóztatott N. Mélt. Gróf Almásy Ignátz Ur Ő Excel-ját Ns. Temes Vármegye Fő Ispányat az érdekllett Megyének kormányozásától tulajdon kérésére kegyelmesen felmenteni, és ennél fogva azon Ns. Vármegye Fő Ispányi Administrátorává Méltos. Báro Gerlitz Mihály Ts. K. Kamarás, és Kir. Helytartói Tanátsos Urat méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Magyar Ország.

S. N. Patakon Jul. 25-dikén. Tegnap napon végzé világi pályafutását ezen Anya Oskolában a Törvény tudománynak igen nagy érdemű Professora Ts. Kövi Sándor Ur, a ki egy hónapig tartó sullyos betegeskedése után a jobb életre által költözött. Számos háládatos Tanítványi, kik már előre látták, hogy életét megtartani szinte lehetetlen, elvégezték, hogy az elhunyt jó Tanítójoknak emlékezetére Carrarai márcványból Ferentzi híres képfaragó hazánkfsja által készítettessenek emlék oszlopot, a mellyre valóban érdemessé is tette magát. Helyébe, a boldogultnak ajánlásá-

*) Aligha! egyre egyre nem esett volna 3 grán. Egyébaránt a Phosphor mérgeessége, kivált ilyen kitsiny mértékben, nintsen annyira kivüle minden kétségnek, mint a Literary-Gazette fel tenni látszik. Peltiernek, az esmeretes nevű Párisi Chemikusnak egy Laboránsa, midőn a frissiben készült hig Phosphort (hogy formába öntené) egy üveg tsövön, a mint szokás, felszívna, egész darabra (bacillus) valót (a mi pedig több 40 gránnál) szája-ba szalasztott, s akaratja ellen le nyelto. Várták, hogy meghal bele. És — semmi baja sem lett. Ezt a történetet Báro Jacquin, az itteni Ts. K. Universitásnál a Chemiának Professora, mint egyik szemmel látó tanúja a dolognak, minden esztendőben elszokta beszélni, midőn a Phosphorusról tanít.

ra, Tekint. Kortvay Úr, Pesti Tabuláris Prokátor választott a' Fő Tiszt. Superintendencia által Professornak.

Az aratás ezen a' környéken remény-ségünk felett jól mutatja magát. Szalmájára nézve igen buja; tsakhogy a' megdült életek is jól fizetnének. A' gabonának igen lement az ára, a' búzának köb-le 6 Váltó forint; a' rozsnak 3 for; a' zabnak 50 garas. A' bornak teljességgel semmi ára sint; úgy lehet venni, mint a' mult szüretkor.

Eperjéről írják Jul. 9-dikén, hogy Ternye helységnek egyik részében, mely Gomba falu felől esik, tsendes esőzés közben egyszerre olly iszonyú forgószél támadott, a' melly nem tsak a' házak fedeleit felkapta és öszvétörve széllyel szorta, hanem a' fákat is gyökerestől kiszaggatta, a' házak és kertek kerítéseit elpusztította, sőt egy köfal kerítést is úgy elseprett, hogy annak tsak a' fundamentoma látszik. Megjegyzésre méltó, hogy ugyan ekkor a' helységnek más részében napfény és tsendes idő volt, 's midőn a' zivatar után onnan a' lakosok kár nézni által mentek, nem győztek a' megfoghatatlan történetnek tsudálatos voltán álmélnkodni. Ugyan ez a' forgószél Adámfölde felé vévén útját ott két házat fundamentomáig elseprett és széllyel szórt.

A' földrengésről, melly Jul. 1-ső napján a' kis Kunságtól kezdve egész Kolosvárig kiterjedett, azt olvassuk az Erdélyi Híradóban egy szem mellátott Tudósítónak előadásából, hogy az Vasadon (Biharban) és Endred, Iriny, 's Dengeleg helységeken (Szathmár Vármében) legnagyobb erőben tapasztaltatott

's leglőbb károkat is tett. Vasadon az erős épületű templom és torony öszvedülő állapotban vagon, minden házak kéményei ledültek. Senki nem mér a' házában lakni, hanem kertben, udvaron, sátor vagy az ég alatt laknak. Endreden az Unitusok tsak most épült, új, derek tornyát és templomát teljes romlásban találta a' tudósító utazó; a' Ref. templomát is egyforma romlásban a' Vasadival. A' lakosok itt is ponyvasátorok alá téték lakásokat. — Ugyan ezen sorsra jutottak Dengeleg és Iriny, a' 4 helységeken se templom, se torony, se lakható ház. Itt körül minden Helység szenvedett a' föld rengéstől egyik többet másik kevesebbet. A' Szalatsi határon egy kenderföld meghasadt és kék színű, salétromszagú fövenyet hányt ki, a' nyílás mély, 's benne kék fövennyel vegyes hűdös víz volt, de az már vissza ment.

Nagy Kállóból, Júl. 22-dikén. Ezen hónap 11-dikén szüle itt egy szegény sorsú aszszony, Zakár Jánosnak, kiszolgált katonának felesége, ki most 55 esztendő, 5 ép és egészséges fíjú gyermeket, kik most is élnek és egészségesek. A' szegény gyermekágyasnak és kisdedeinek tápláltatások felől sok jótévő lakosai a' városnak emberszerető módon gondoskodnak.

A' pénz folyamata Augustus 6-dikán;
közép árr:
A' Státus' 5p. Centes Obligázióji 99 1/2
Az 1820-béli sorsosok, —
Az 1821-béli hasonlók, 1281/10
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligázióji, 55 1/8 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek — forinton
Conv. Pénzben.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s é f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)